Detaljni izvedbeni plan

Akademska godina: 2026/2027	**Semestar:** Zimski
Godina studija: 1	**Studiji:** Psihologija (R) (izborni) (Diplomski) Povijest (dvopredmetni) (R) (izborni) (Diplomski) Povijest (dvopredmetni nastavnički) (R) (izborni) (Diplomski) Komunikologija - Interkulturalna komunikacija i novinarstvo (R) (izborni) (Diplomski) Komunikologija - Znanstveno istraživanje medija i odnosi s javnošću (R) (Diplomski) Sociologija - Upravljanje i javne politike (R) (izborni) (Diplomski) Povijest (R) (izborni) (Diplomski) Sestrinstvo (R) (izborni) (Diplomski) Sestrinstvo (I) (izborni) (Diplomski)

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Od dijalektologije ka sociolingvistici

Kratica kolegija: IZBD-48

ECTS bodovi: 5	**Šifra kolegija:** 167441

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	**Ukupno sati**
Predavanje	30
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Galović Filip

Akademski stupanj/naziv:	**Izbor:** izvanredni profesor
Kontakt e-mail: filip.galovic@unicath.hr	**Telefon:**

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	U okviru se kolegija obrađuju pojedine dijalektološke i sociolingvističke teme. U prvome dijelu kolegija studenti se, osim što se upoznaju s dijalektologijom kao jezikoslovnom disciplinom, njezinim predmetima i metodama u istraživanjima, kao i s temeljnim dijalektološkim terminima, susreću s raznolikosti i bogatstvom hrvatskih mjesnih govora te njihovim bitnim dijalekatnim osobinama. U drugome dijelu kolegija studenti se, osim što se upoznaju sa sociolingvistikom kao jezikoslovnom disciplinom, njezinim predmetima i metodama u istraživanjima, kao i s temeljnim sociolingvističkim terminima, susreću sa složenom jezičnom situacijom u gradovima koja je uvjetovana raznim čimbenicima, ponajprije društvenima, te se u nizu tematskih blokova upoznaju s odabranim sociolingvističkim temama kroz koje se nastoji da isti uoče i razumiju određene odnose između jezika i društvenih kategorija te ostale sociolingvističke pojave.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	1. Razlikovati predmet, metode i ciljeve dijalektologije i sociolingvistike. 2. Protumačiti temeljne pojmove dijalektologije i sociolingvistike. 3. Prepoznati dijalektalne osobitosti u zvučnim zapisima, tekstovima i svakodnevnoj komunikaciji govornika hrvatskoga jezika. 4. Protumačiti složenu jezičnu situaciju u urbanim sredinama. 5. Procijeniti odnose između jezika i društvenih kategorija te sociolingvističke pojave. 6. Provesti istraživanje uz poštivanje etičkih standarda.
Literatura	
Obavezna	Galović, Filip. 2016. *Hrvatska dijalektologija*. (interna skripta); Jutronić, Dunja. 2010. *Spliski govor. Od vapora do trajekta*. Split: Naklada Bošković. (poglavlja: „Socijalna ili urbana dijalektologija“, 14–18; „Jezične promjene“, 18–21; „Razlike između tradicionalne i urbane dijalektologije“, 21–23; „Socijalna/urbana dijalektologija u nas“, 23–26; „Jezik grada“, 26–28); Lukežić, Iva. 2012. *Zajednička povijest hrvatskih narječja.* Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet u Rijeci – Katedra Čakavskoga sabora Grobinšćine; Radovanović, Milorad. 2003. *Sociolingvistika*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića; Trudgill, Peter. 2000. *Sociolinguistics. An Introduction to Language and Society.* London: Penguin Books. (odabrani dijelovi)

Dopunska	Bernstajn, Bazil. 1979. Društvena klasa, jezik i socijalizacija. U: *Jezik i društvene klase*, 121–147. Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod.; Brozović, Dalibor; Ivić, Pavle. 1988. Narječja. U: *Jezik srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski* , 54-99. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža.; Brozović, Dalibor. 1997. Narječja hrvatskoga jezika. *Hrvatski leksikon* 2, 155–156. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža.; Brozović, Dalibor. 1996. Sociolingvistika prema genetskoj i tipološkoj lingvistici. *Suvremena lingvistika* 22/41–42: 87–94.; Bugarski, Ranko. 2005. *Jezik i kultura*. Beograd: Biblioteka XX vek. (poglavlja: „Pol i rod u jeziku“, 53–66; „Jezik se ne čuva zabranama“, 263–268); Bugarski, Ranko. 2009. Teorijske osnove urbane dijalektologije. U: *Evropa u jeziku*, 77–102. Beograd: Biblioteka XX vek.; Chambers, Jack; Trudgill, Peter; Schilling-Estes, Natalie (eds.). 2002. *The Handbook of Language Variation and Change*. Oxford: Blackwell.; Downes, William. 1998. *Language and Society*. Cambridge: Cambridge University Press.; Ferguson, Charles Albert. 1983. Diglosija. *Argumenti* 6/1–2: 179–186.; Granić, Jagoda (ur.). 2006. *Jezik i mediji – jedan jezik: više svjetova*. HDPL: Zagreb – Split. (odabrani članci); Granić, Jagoda. 1999. Jezik i politike. U: *Teorije i mogućnosti primjene pragmalingvistike: zbornik radova sa savjetovanja Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku* , 279–284. Zagreb – Rijeka: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.; Halwachs, Dieter W. 2007. Sociolingvistika. U: *Uvod u lingvistiku*, 217–243. Glovacki-Bernardi Zrinjka (ur.). Zagreb: Školska knjiga.; Ivić, Milka. 2001. Sociolingvistika. U: *Pravci u lingvistici* 2, 125–142. Beograd: Biblioteka XX vek.; Kapović, Mate. 2004. Jezični utjecaj velikih gradova. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 30: 97–105.; Lev, Michael. 2014. Social dimensions of language change. U: *The Routledge Handbook of Historical Linguistics*. Bower, Claire; Evans, Bethwyn (eds.). Abingdon – New York: Routledge.; Magner, Thomas. 1983. Gradski dijalekti u Jugoslaviji. *Argumenti* 6.1-2: 187–195.; Meyerhoff, Miriam. 2006. *Introducing Sociolinguistics*. London – New York: Routlegde.; Milroy, James; Milroy, Lesley. 1985. Linguistic change, social network and speaker innovation. *Journal of Linguistics* 21: 339–384.; Peti-Stantić, Anita; Stanojević, Mateusz-Milan; Antunović, Goranka (ur.). 2014. *Standardni jezici i sociolekti u 21. stoljeću. Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenoga skupa Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku održanog 18. do 20. travnja 2013. u Dubrovniku*. Zagreb: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku. (odabrani članci); Sočanac, Lelija i dr. 2005. *Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.; Stolac, Dijana; Vlastelić, Anastazija. 2014. *Jezik reklama*. Zagreb – Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci.; Škiljan, Dubravko. 1988. *Jezična politika*. Zagreb: Naprijed.; Wardhaugh, Ronald. 2010. *An Introduction to Sociolinguistics*. (6th edn). Oxford: Blackwell. (odabrani dijelovi); Zečević, Vesna. 2000. *Hrvatski dijalekti u kontaktu*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.; Materijali s kolegija.

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaže se DA	**Isključivo kontinuirano praćenje nastave** NE	**Ulazi u prosjek** DA

Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	1. Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskomu programu i izvedbenomu nastavnomu planu 2. Stjecanje minimalnoga uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti
Način ocjenjivanja	Kontinuiranim vrednovanjem studentskoga rada dolazi se do ukupne ocjene koja je temeljena na bazi 100 bodova: dovoljan (2): 50 – 64 bodova dobar (3): 65 – 79 bodova vrlo dobar (4): 80 – 89 bodova zvrstan (5): 90 i više bodova Način stjecanja bodova: a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene 1) istraživanje – max. 25 bodova 2) samostalni rad – max. 30 bodova 3) kolokvij – max. 15 bodova b) Završni ispit – 30% ocjene
Način polaganja ispita	

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	**UDIO OCJENE (**%)
Pohađanje nastave	1.2	0
Istraživanje	0.95	25
Samostalni rad	1.14	30
Kolokvij-međuispit	0.57	15
Ukupno tijekom nastave	3.86	70
Završni ispit	1.14	30
UKUPNO BODOVA (nastava + zav. ispit)	5	100

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja

#	Tema
1	Uvodno predavanje. Upoznavanje studenata s obvezama i literaturom. Jezik, kultura, društvo.
2	Dijalektologija kao disciplina. Temeljni pojmovi u dijalektologiji. Metodologija dijalektoloških istraživanja.
3	Hrvatska narječja i dijalekti.
4	Zašto očuvati govore? Mjesni govori – tradicija, kultura i identitet. Mjesni govori kao dio kulturne baštine.
5	Čakavski mjesni govori.

6	Kajkavski mjesni govori.
7	Štokavski mjesni govori.
8	Kolokvij.
9	Od dijalektologije ka sociolingvistici – odnos dijalektologije i sociolingvistike. Sociolingvistika kao disciplina. Temeljni pojmovi u sociolingvistici. Metodologija sociolingvističkih istraživanja.
10	Jezik grada – gradski govori u Hrvatskoj.
11	Jezik i socijalni status. Govor mladih. Žargon.
12	Jezik i mediji. Jezik i politike.
13	Jezično posuđivanje – jezici u kontaktu. Jezične promjene.
14	Jezik, rod i spol.
15	Kolokvij.
Seminari	
#	**Tema**
1	Upoznavanje studenata s literaturom, studentskim obvezama i načinom samostalnoga istraživanja.
2	Rasprava o važnim dijalektološkim terminima. Rasprava o dijalektološkim metodama u istraživanju.
3	Slušanje pojedinih čakavskih, kajkavskih i štokavskih zvučnih zapisa i rasprava o raznolikosti hrvatskih mjesnih govora.
4	Rasprava o načinima očuvanja mjesnih govora kao o iznimno važnome dijelu kulturne baštine.
5	Slušanje pojedinih zvučnih zapisa na čakavskome i proučavanje/rad na tekstu pisanim čakavskim.
6	Slušanje pojedinih zvučnih zapisa na kajkavskome i proučavanje/rad na tekstu pisanim kajkavskim.
7	Slušanje pojedinih zvučnih zapisa na štokavskome i proučavanje/rad na tekstu pisanim štokavskim.
8	Kolokvij.
9	Rasprava o važnim sociolingvističkim terminima. Rasprava o sociolingvističkim metodama u istraživanju.
10	Slušanje pojedinih zvučnih zapisa na hrvatskim gradskim govorima i proučavanje/rad na tekstovima pisanim gradskim govorima (Zagreba, Splita, Rijeke, Osijeka i dr.).
11	Proučavanje utjecaja socijalnoga statusa na jezik te rasprava. Rasprava o govoru mladih. Analiza žargonizama u odabranim tekstovima.
12	Analiza i proučavanje jezika reklame, interneta i sl. u odabranim tekstovima. Proučavanje jezika kao instrumenta političke kontrole.
13	Uočavanje i analiza posuđenica u odabranim tekstovima. Rasprava o jezičnim promjenama, posebice onima koje dolaze iz društva.
14	Istraživanje i proučavanje utjecaja roda i rodnih razlika na jezik.
15	Kolokvij.